Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Имени В. И. Ленина

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 174 (6103)
АВГУСТЫН 29
ВТОРНИК
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Таряа хатаалга, сэбэрлэлгые түхэреэн сүүдхэ соо эмхидхэжэ, гүрэндөө таһалгаряагүйгөөр тушааяа!» (1 дэхи нюур).

Советскэ Союз дотор (1-дэхи нюур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: А. Раднаев.—Парторганизаци уялгаа дүүргэнэгүй. Б. Намжилон.—Пропагандистнарай семинар. А. Мангаранов: — Залуушуул комсомолдо ороно. М. Иванова.—Комсомолецууд —залуушуулай түрүү зэргэдэ (2-дохи нюур).

Ажалшадай бэшэгүүдһээ (2-дохи нюур).

Б. Дондоков. — Баярта үдэр (2-дохи нюур).

Колхозно байгуулалтадахи шэнэ алхам (3-дахи нюур).

Алагдахаар сүүлүүлһэн греческэ демократнуудай эхэнүүд, һамгад ба үхибүүдһээ нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн хандалга (4-дэхи нюур).

Корейдэхи событинууд (4-дэхи нюур).

Түрүү дүй дүршэлэй пропагандын шухала арга

Ажахын социалистическэ системэ хадаа олон миллион зоной хүсэл гаргаха, творческоор ажаллаха заха хизааргүй ехэ арганууд үгөө. Манай орон доторхи үйлэдбэриин новаторнуудай шэнэ үүсхэл бүхэниинь, эхилэлгэ бүхэниинь партиин, правительствын ба манай бүхы арадай зүгһөө дэмжэгдэдэг, олониитын дунда дэлгэрүүлэгдэдэг байна.

Наукын туйлалтануудые, хүдөө ажахыдахи түрүү дүй дүршэлые пропагандалха ба нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэгэй гүрэн түрын ехэ удхашанарые ВКП(б)-гэй Центральна Комитет 1950 оной апрельдэ өөрынгөө тогтоол соо заһан байха юм. Тус тогтоолоор партийна, советскэ, ажахын ба научна организацинуудай хүдэлмэриин программань тодорхойлогдоһон, хэблэлэй зорилгонууд тааалагдаһан байгаа.

Түрүү дүй дүршэлые пропагандалха, нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ тухай партиин, правительствын шиидхэбаринуудые бэелүүлгэдэ номой центральна болон нютагай издательствонууд ехэ ба харюусалгатай үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Издательство хадаа промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй ажалай түрүү дүй дүршэлые, шэнэ арганууд ба методуудые согсолхо, толилхо ёһотой шухала центрнүүдэй нэгэн мүн. Новаторнуудай үүсхэлнүүдые хэблэмэл үгын хүсөөр дэмжэхэ, наукын ба түрүү практикын туйлалтануудые саг үргэлжэ, үргэнөөр толилхо гээшэ издательствонуудай гол шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Новаторнуудай үүсхэл зохёолой хэрэгүүд тухай, *научна туйлалтанууд тухай* ном хадаа ажалай түрүү методуудэй пропагандист, городой ба деревниин ажалшадые шэнэ эрдэмүүдээр зэбсэглэдэг заабариша, советник мүн.

Зарим издательствонууд үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэл толилхо горьтой хүдэлмэри хэжэ, бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл тухай хэдэ хэдэн номуудые, ажалай культура дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл тухай, эрдэмтэд, хүдэлмэришэд ба колхознигуудай хани барилсаата ажал тухай статьянуудай суглуулбари хэблэн гаргаһан байна. Социалистическэ Ажалай Геройнуудай, Сталинска шангай лауреадуудай номууд уншагшадай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн ба ехэтэ һайшаагдаһан байха юм.

Гэхэ зуура, манай издательствонууд шэнэ, түрүү, прогрессивнэ юумэн тухай хөөрэһэн номуудаар ажалшадай эрилтэнүүдые үшөөл ханганагүй. Үйлэдбэриин-техническэ ба хүдөө ажахын литература удхаараашье, оформленеэрээшье олохон ушарта хангалтагүй байдаг байна.

Полиграфическа промышленностиин, издательствонуудай ба номой худалдаа наймаанай хэрэгүүдые эрхилхэ Главна Управлени издательствонуудай хүдэлмэриие эрхилэн ударидаха зэргэтэй аад, түрүү дүй дүршэлые, наукын туйлалтануудые пропагандалха асуудалнуудта һүүлэй үе болотор зохихо анхарал табяагүй байгаа. Гүрэнэй хүдөө ажахын литературын издательство, тэрэшэлэн нютагуудтахи издательствонууд хадаа наукын туйлалтануудые ба түрүү практикые хододоо, үргэнөөр толилхо номуудые багаар гаргадаг байна. Олониитэдэ зорюулагдадаг хүдөө ажахын литература, журналнууд, плакадууд олон ушарта һалан муугаар хэблэгдэнэ. Кружогуудай, семинарнуудай ба курсануудай һурагшадта зорюулан, хүдөө ажахын элдэб зононуудта тааруугаар зохёогдоһон ходо үзэхэ номууд мүнөө хүрэтэр үгы байһаар. Наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэблэлдэ толилхо хүдэлмэридэ хүдөө ажахые муусаа мэдэдэг, тушаан болоһон хүнүүд элсүүлэгдэдэг байна.

Манай ороной бүхы нютагуудта үүсхэн зохёолгын ажал бусалан, хэдэн мянган стахановецууд техникэдэ шэнэ замуудые нээнэ, үйлэдбэриие үндэһөөрнь нарижуулан хүгжөөнэ. Нютагуудтахи бодото условинуудые хараадаа абалга — дүй дүршэлэй пропагандада онсо шухала удхатай. Сугларуулагдаһан дүй дүршэлые согсолхо, тэрээгээр промышленностиин ба хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэринүүдые зэбсэглэхэ, республикануудай, хизаарнуудай, областьнуудай экономикын хүгжэлтые үргэнөөр толилон харуулха гээшэ нютагуудтахи издательствонуудай арюун уялга мүн.

Нютагуудай олохон издательствонууд бодото ажал хэрэгһээ, областиин, хизаарай, республикын урдахи зорилгонуудһаа таһаран гяар хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, ногоо тариха, олонжэлэй ногоонуудай ургасые дээшэлүүлхэ, сабшалан ба бэлшээринүүдые һайжаруулха, тэжээлэй культурануудые тарижа ургуулха мэтын — хүдөө ажахын үйлэдбэриин шухала асуудалнуудаар нэгэшье брошюра Ярославльда һүүлэй хоёр жэл соо хэблэгдээгүй байба. Хүгжэлтэтэ малажалтай Ярославска областьдо иимэ асуудалнуудаар номуудые хэблэн гаргалгын тон шухала удхашанартайнь элитэ.

Түрүү дүй дүршэл шэнжэн шудалалга, научна ёһоор согсолго, пропагандалга, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгэ хадаа наукын ажал-ябуулагшадай ба үйлэдбэриин новаторнуудай хүсэлэлгэнүүдыень нэгэдхэхые эринэ. Издательствонууд хадаа номууд ба брошюрануудые зохёон гаргалгада ехэ эрдэмтэдые, арадай ажахын элдэб һалбаринуудай мэргэжэлтэдые, дүршэлөөр баян практигуудые үргэнөөр хабаадуулха уялгатай. **Үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэл тухай ном хэблэхэ хүдэлмэридэ литературна эрхим хүсэнүүдые элсүүлхэ хэрэгтэй.** *Өөрынгөө дүй дүршэл тухай ном бэлэдхэхэ,* литературнаар найруулха ябадалдань үйлэдбэриин новаторнуудта туһалха гээшэ ехэ ба арюун хэрэг мүн. Гэбэшье, зарим издательствонууд түрүү дүй дүршэл тухай ном бэлэдхэхэ хэрэгые элдэбын хүнүүдтэ, үйлэдбэриин нэгэшье һалбари хүсэд мэдэхэгүй аад, ямаршье асуудалаар ном бэшэхэ, редактировалха дуратай хүнүүдтэ даалгадаг байна. Иимэ буруу практикада издательствонуудай зүгһөө эсэс табихаар болоо.

Дүй дүршэл пропагандалгын бүхы баян формонуудые үргэнөөр ашаглаха, новаторнууд тухай номууд ба брошюрануудые бодомжотойгоор, ехэ харюусалгаяа мэдэрэнхэйгээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй.

Үйлэдбэриин-техническэ ба хүдөө ажахын номуудта рецензи бэшэлгэ хадаа издательствонуудта ехэ туһаламжа, пропагандын нүлөөтэ формо мүн. Энэ хэрэгтэ олохон газетэнүүдэй ба журналнуудай зүгһөө аарагаар, ханалгагүйгөөр хандадагынь хүлисэшэгүй. Жэшээлхэдэ, **«Челябинский рабочий»** газетэ нютагай издательствын гаргаһан номууд, брошюранууд тушаа юундэ **үсэд** дуугай байнаб, тэдээндэ **сэгнэлтэ** юундэ үгэнэгүйб?

Номой издательствонууд—идеологическа хүдэлмэриин шухала участок мүн. Хэблэлэй хэрэгые һайнаар табибал, республика, хизаар, область дотор ябуулагдадаг партийно-политическэ хүдэлмэриин, ажахын ба культурна байгуулалтын ээлжээтэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ нилээд туһалха байна. Союзна республикануудай компартинуудай Центральна Комитедүүд, ВКП(б)-гэй крайкомууд, обкомууд хадаа нютагай издательствонуудай хүдэлмэриие үдэр бүри хүтэлбэрилхэ, наука болон үйлэдбэриин хоорондохи холбоо барисаа батадхахын түлөө, түрүү дүй дүршэл ба наукын туйлалтануудые үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө тэмсэлдээ тэдэниие эдэбхитэй, дайшалхы туһалагшад болгохо уялгатай.

Бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөн онсо гайхамшаг шэнэ амжалтануудые асараа. Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро манай орон дотор үйлэдбэриин новаторнуудай — коммунистическэ общество эдэбхитэйгээр байгуулагшадай асари ехэ арми хүмүүжүүлэгдэнэ.

Наукын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэлые пропагандалга—советскэ издательствонуудай шухалын шухала зорилго мүн.

(**«Правдын» түрүү бэшэгһээ**).

ТАРЯА ХАТААЛГА, СЭБЭРЛЭЛГЫЕ ТҮХЭРЕЭН СҮҮДХЭ СОО ЭМХИДХЭЖЭ, ГҮРЭНДӨӨ ТАҺАЛГАРЯАГҮЙГӨӨР ТУШААЯ!

Томо болгогдоһон колхозой үүсхэлээр

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ томо болгогдоһон артелиин гэшүүд таряа хураалгые богони болзор соо, гээлтэгүйгөөр дүүргэжэ, гүрэнтээ болзорһоо урид тоосохо гэһэн социалистическэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэжэ байнад. Энэ үдэрнүүдтэ колхознигуудай ажалай бүтээсэ бүри дээшэлүүлэгдэжэ байха юм. Машинистнүүдэй дунда Цибик Раднаев ба Дарма Жигжитов гэгшэд түрүүлэнхэй. Таряа боогшод Самажап Раднаева, Жалсама Ухинова гэгшэд түс бүридөө 700 боолто боожо, түрүү ажалай жэшээ харуулна.

Энэ колхозойхид 800 пүүд эрхим шанартай шэниисэ гүрэндэ тушаагаа. Мүнөө таряа тушаалгаяа амжалтатайгаар үргэлжэлүүлжэ байна.

Томо болгогдоһон тус колхозой үүсхэлые дэмжэжэ, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон «Красный пахарь» колхоз гүрэндэ таряа тушааха августынгаа түсэб болзорһоо урид дүүргэбэ.

Е. Цыренова.

Таряагаа һүрилэнгүй, гээлтэдэ оруулна

Таряанай ургажа байхада, мүн хадагдаадшье байхада тэрэниие нарин нигтаар харууһалха гээшэ эгээл шухала хүдэлмэринүүдэй нэгэн болоно. Гэбэшье, Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо (Баргажанай сельсовет) зарим участогуудайнь таряан харууһагүй шахуу байдаг. Жэшээлхэдэ, августын түрүүшын хахадта хураагдаһан нэгэ участогтань 10 гектарай таряан бухаллагдаад, һуури дээрэ хоролтодо орожо байна.

Гадна, августын 18-ай үдэр таряанай энэ участок дээрэ арбаад үхэр орожо, һүрилэгдөөгүй байһан бухалнуудыень үлти зада гэшхэһэн, эдиһэн байха юм.

Хадаһан таряагаа иигэжэ үрилтэ хоролтодо оруулха гээшэ гэмтэ хэрэг мүн. Тус колхозой правлени бүхы таряагаа наринаар харууһалха тушаа эрид хэмжээ абаха ёһотой.

Р. Амоголонов.

Таряа тушаалгын график юундэ дүүргэгдэнэгүйб

Таряанай хүсэд эдеэшэһэншье һаань, Иволгын аймагай колхозууд мэнэ һая болотор хураалгада жэгдэрэн ороогүй байба. Саянтын ба Гурульбын сельсоведүүдэй колхозуудай таряан августын эхеэр хураагдаха болоһон байгаа. Гэбэшье, тэндэхид августын хоёрдохи хахад хүрэтэр таряа хураалгаяа эхилээдүй байшоо. Эдэ сельсоведүүдэй олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд комбайнда найдаад лэ, хураалгын бусад машинануудые хэрэглэнэгүй. Тиихэлээр таряа хураалга ехээр унжагайруулагдажа, гүрэндэ тушаалга һаатуулагдана.

Таряа хураалгын ябаса дээрэһээ харахада, аймаг дотор энэ хүдэлмэриие эмхидхэхэ талаар хэдэн олон дутуунууд бии байна. Энээндэ нэгэ баримта харуулая. Буденнын нэрэмжэтэ колхоз машинно-тракторна станцяар хангагдадаггүй юм. Тиин, тус колхозой таряан үргэлжэдөө жэгдэ эдеэшээд, гараар ба жаткануудаар хураагдажа үрьдэгдэхэгүй болобо. Тиихэдэнь, колхозой гэшүүд комбайн үгэхые гуйжа, ажалшадай депутадуудай аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагта ба Иволгын МТС-эй дирекцидэ хандаһан байгаа. Теэд, МТС-эй директор нүхэр Ильков комбайн үгэхэбди гэжэ колхознигуудые найдуулһаншье һаа, тэрэнээ дүүргэнэгүй.

Хураалгын удаанаар, эмхигүйгөөр ябуулагдажа байһанай эсэстэ Иволгын аймаг гүрэндэ таряа тушааха графигаа түрүүшын үдэрһөө эхилээд таһалдуулжа байна. Зарим колхозууд сушилкануудаар дутамаг дээрэһээ таряа хатаалгые удааруулна. Жэшээлхэдэ, Маяковскиин нэрэмжэтэ колхоз наранда найдаад, сушилкануудые түхеэрээдүй байгаа. Мүнөө болоходо комбайнһаа гараһан таряае аяар арба гаран хоногой турша соо наранда хатааһан нэрэ зүүжэ байха юм. Тиихэдэ «Коминтерн» колхоз бии байһан сушилкануудаа хэрэглээгүй аад, таряамнай нойтон гэжэ шалтаад, гүрэндэ тушаанагүй.

— Таряагаа юундэ тушаанагүйбта, — гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Идамовһаа асуухада:

— Хатаажа үрьдинэгүйбди, — гэжэ һэнгэргүйгөөр харюусаба.

Аймагай олон колхозууд сушилкануудаар дутуу. Гэбэшье, хүтэлбэрилхы организацинуудай зүгһөө сушилкануудые түргэнөөр бариха тушаа колхозуудһаа шанга эрилтэ хэгдэнэгүй. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Кокорин баригдажа байгаа сушилкаяа дүүргүүлхын орондо, харин саг үргэлжэ архидажа ябадаг байха юм. Теэд, жаяг заршам өбдэн, эсэстээ гүрэндэ таряа тушаалгые һаатуулжа байһанайнь түлөө Кокориндо хэмжээ абтаагүй байһаар.

Аймсоведэй гүйсэдком ба ВКП(б)-гэй айком хадаа таряа хураалга болон тушаалгые хүтэлбэрилгэдөө эрид хубилалта гаргажа, гээгдэлээ усадхаха тушаа шанга хэмжээ абаха ёһотой.

Б. Гармаев.

Гүрэндэ харша ябадал

Таряа хураалгада жэгдэрэн ороһоор хахад һараһаа дээшэ болоһон Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (Зэдын аймагай Гэгээтын сомон) аяар мүнөө хүрэтэр гүрэндөө нэгэшье центнер таряа тушаагаадүй байһаар. Юундэб гэхэдэ, колхозой түрүүлэгшэ Б. Дамбаев «энэ жэлдэ ургаса муу» гэхэ мэтээр таряа тушаалтые гэдэргэнь татажа, гүрэндэ харша ябадал гаргана.

Түрүүлэгшэ Дамбаевай иимэ һэнгэргүйгөөр мэдүүлжэ байхадань, тус колхозой ток дээрэ аяар 300 центнер таряан суглараад, сэбэрлэгдэн, хатаагдангүй, гутаха аюулда хүрэжэ байна.

Гүрэнэйнгөө урдахи уялгые дүүргэхын орондо, харин элдэб шалтагаануудые дурсаад, һанаа амархан һуужа байдаг Б. Дамбаевта хэмжээ абаха хэрэгтэй.

Д. Чимитов.

Шахтёрой Үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани Москвада болоо

Советскэ горнягуудай ажалай амжалтануудые харалгын үдэр, шахтерой Үдэртэ зорюулагдаһан баярай заседани Москвада, Союзуудай байшангай колонно зал соо августын 26-да болобо.

Столицын партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, социалистическэ Ажалай Геройнууд-шахтёрнууд, Сталинска шангай лауреадууд, стахановецууд, инженернүүд, технигүүд ба нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын албахаагшад—хамта хоёр мянга үлүүтэй хүн зал соо сугларaa.

Сугларагшад нэрьемэ, удаан замхашагүй альгаташалгаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое нүхэр И. В. Сталин түрүүтэйгээр Хүндэтэ Президиумдэ һунгаба.

Шахтёрой Үдэр тухай нүүрһэнэй промышленностиин Министр нүхэр Засядько элидхэл хэбэ.

Заседанида хабаадагшад И. В. Сталинда амаршалгын телеграмма ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

(ТАСС).

Хүсэд бэлэдхэлтэй

Дайнай һүүлэй жэлдэ Заиграйн аймаг соо 37 һургуули хүдэлмэрилөө һэн. Удаадахи гурбан жэл соо 13 һургуули шэнээр нээгдээ юм. Мүнөө бүхы һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ хүсэд бэлэн болоо.

Ново-Ильинскэ, Хара-Хүтэлэй һургуулинууд шэнэ байшангуудтай болонхой. Тиихэдэ, аймаг соо хамта дээрээ 8 гэр багшанарай байралхын тула баригдаһан байна. Һуралсалда хэрэгтэй ном, тетрадь ба бусад нёдондонойхиһоо 2 дахин ехээр худалдагдаа.

1949 — 50 онуудай һуралсалай жэлдэ хамта 8150 үхибүүд эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудта һурахань. 331 багшанар ажаллаха газарнуудтаа ошожо түбхинөө.

Д. Дагбаев.

Советскэ Союз дотор

Украинска ССР. Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад хайлуулагша И. Е. Грицан ажалай үндэр бүтээсэ туйлажа, хоёрдохи кварталай соо түсэбэйнгөө дээдэ тээ 652 топно эрхим шанартай булад үгэһэн байна. Хоёрдохи кварталай Бүхэсоюзна социалистическэ мүрысөөнэй дүнгөөр И. Е. Грицанда «Эрхим булад хайлуулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэзэргэ олгогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: булад хайлуулагша И. Е. Грицан.

ТАСС-эй фотохронико.

Урьһаламжын ээлжээтэ тираж

СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй гурбадахи урьһаламжын шүүбэриин дүрбэдэхи тираж августын 27-до болобо.

Энэ тиражда 520.116.400 түхэригэй 1.949.250 шүүбэринүүд туудаа.

Шүүбэриин тираж Кемерово городто үнгэргэгдөө.

Наукын ба түрүү практикын дүй дүршэлые согсололго

РСФСР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ шэнэ Управлени — хүдөө ажахын пропаганда эрхилхэ Управлени хүдэлмэреэ ябуулжа эхилээ. Энэ хадаа наукын ба түрүү практикын дүй дүршэлые согсолхо, эрдэмтэдэй ба хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй амжалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ зорилготой.

(ТАСС).

Якутида фруктово садууд

Якутиин хэдэн колхозуудта, тэрэ тоодо Олекминскэ районой Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо, фруктово багахан садууд ургуулагдаа.

Тэдэниие тариха үүсхэл колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Чемпосов гаргаһан юм. Мүнөө Чемпосов фруктово садаа ехэ болгожо байна.

Колхозно театрын табан премьерэ

КАУНАС, августын 24 (ТАСС). «Аушра» гэжэ хүдөө ажахын артелиин театрынхид колхознигуудта өөпэдынгөө шэнэ хүдэлмэриие —Б. Горбатовай «Эсэгэнүүдэй эдир наһан» гэжэ пьесэ харуулба: Спектаклиинь ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө. Энэнь — колхозно артистнуудай жэлэй эхинһээ хойшо табиһан табадахи премьерэ мүн.

Томодхогдоһон колхозууд механизмуудые абана

ЛЕНИНГРАД, августын 24. (ТАСС). Областиин томодхогдоһон колхозууд мүнөө жэлдэ 6 мянга үлүүтэй хүдөө ажахын машинануудые, электричествээр үнеэ һааха аппарадуудые, хэдэн олон локомобильнуудые худалдажа абаа. Эдэ бүхы юумэнүүдэй үнэ сэн 3 миллион үлүүтэй түхэригэй болоно.

Украинска ССР. Винницкэ лесхозой питомник хадаа энэ намар тариһан модонуудһаа 6 миллион тухай дуб, клен, шара акаци; уляаһан, мүн тэрэшэлэн яблони, груша, вишни, черешни, абрикосой тарималнуудые колхозууд ба совхозуудта үгэхэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист П. Шевчук черешниин эшэнүүдэй тарилгын рядай хоорондохиие һэбхиилгэхэ хахалалга хэнэ. Энэ хадаа үдэр соо нормо хахадые дүүргэдэг юм. ТАСС-эй фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Парторганизаци уялгаяа дүүргэнэгүй

Колхозно парторганизацинуудай худэлмэриин гол талань партийно-политическэ ба агитационно-нитын худэлмэри болоно.

Баргажанай аймагай Улаанай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эхин партийна организаци таряа хуряалга дээрэ худэлмэрижэ байгаа колхознигуудай дунда агитационно худэлмэри тон һулаар ябуулжа, социалистическэ мүрысөө эмхидхэнэгүй.

Тус парторганизаци, тэрээнэй секретарь нүхэр Ерменов болбол колхознигуудай дунда политическэ худэлмэри ябуулжа, тэдэниие шэн зоригто худэлмэридэ элсүүлхэ ёһотой байһан аад, харин энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа тон бага хандуулна.

Мүнөө тус колхозой колхознигуудай урда ургаса хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэхэ ба гүрэндөө таряа тушаалгаяа болзорһоонь урид түгэсхэхэ гэһэн зорилгонууд табигдана.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци колхознигуудай дунда ойлгууламжын худэлмэри ябуулха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, худэлмэрэсэ эрид һайжаруулха дүүрэн арга боломжонуудтай. Тиин эдэ арга боломжонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэшэ тус парторганизациин хойшолуулагдашагүй зорилго болоно.

А. Раднаев.

Пропагандистнарай семинар

Һаяхан ВЛКСМ-эй Хориин айком комсомольско политкружогуудай пропагандистнарай хоёр неделиин семинар хэбэ. Тус семинарта эхэнхинь залуу багшанар, медицинскэ худалмэрилэгшэд ба колхозно залуушуулай эдэбхитэд хабаадаа.

Семинар ВЛКСМ-эй ЦК-гээр баталагдаһан һуралсалай түсэбэй ёһоор үнгэргэгдөө. Семинар дээрэ ВКП(б)-гэй айкомой пропагандистнууд ба айкомой таһагуудые даагшанар лекци болон элидхэлнүүдые хэһэн байна. Мүн тэндэ аймцентрын мэргэжэл шадабаритай худэлмэрилэгшэд, тэрэнэй тоодо Хориин дунда һургуулиин багшанар лекцинүүдые уншаһан байна.

Лекцинүүд ба элидхэлнүүдые хэхын хажуугаар политкружогуудай заняти үнгэргэхэ методикодо ехэхэн анхарал табигдаһан байна.

Семинарта хабаадагшад нилээд ехэ юумэ һураа. Тиин, аймагай комсомольско организаци комсомольско һуралсалай шэнэ жэлдэ пропагандистнуудые һайнаар бэлэдхэһэн байна.

Б. Намжилон.

Залуушуул комсомолдо ороно

Хориин аймагай Доодо-Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ томо болгогдоһон колхозой комсомольско организаци 40 гаран гэшүүдһээ бүридэнэ. Тиин, һүүлэй үедэ союзай гэшүүд комсомольско даалгабаринуудаа ехэ оролдосотойгоор дүүргэдэг болобо. Олон гэшүүдтэй, хүсэтэй болоһон тус комсомольско организацида эмхидхэлэй худэлмэри нилээд һайжараа. Колхозой бүхы фермэнүүд ба полевой станүүд дээрэ комсомолецууд-агитаторнууд табигданхай. Тэдэнэр агитационно худэлмэри ябуулха зуураа, ажал худэлмэридөө түрүүлэнхэй. Тус организациин секретаряар нүхэр Г. Дондоков һунгагдаа. Тэрэ хадаа залуушуулай дунда ленинско-сталинска комсомол тухай ба бэшэшье һонин лекцинүүдые уншана. Һаяхан 5 залуу нүхэд комсомолдо ороһон байна. 7 нүхэд комсомолдо орохоёо бэлдэжэ байна.

Олонхи комсомолецууд таряа хуряалга дээрэ эршэмтэйгээр ажаллана.

А. Мангаранов.

Комсомолецууд—залуушуулай түрүү зэргэдэ

Галуута-Нуурай шахтын залуу худэлмэришэдэй олонхинь ФЗО-гэй ба горно-промышленностиин һургуулинуудые дүүргэһэн эршэ хүсэ түгэлдэр эрхим хүнүүд болоно. Тэдэнэрһээ бүридэһэн комсомольско залуушуулай бригаданууд шахтёрой Үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, үйлэдбэриин үндэр бүтээсэнүүдые туйлаба.

№ 5 шахтын комсомолец Михайловай хүтэлбэрилдэг залуушуулай бригадынхид август һарын 20 үдэр соо һарынгаа түсэбые 115 процент дүүргээ. Шахтын ЦЭС-тэ комсомольско-залуушуулай халаан эмхидхэгдэнхэй. Тэрэ халаанние цехын комсомольско организациин секретарь нүхэр Скрябиков хүтэлбэрилнэ. Тус бригадын гэшүүд абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ. Тэдэнэр управлениингээ шахтанууд ба цехүүдые электроэнергеэр таһалгаряагүй хангахаһаа гадна, 20 шахуу тонно нүүрһэ алмаһан байна. Тэрэшэлэн шулуугаар барилга хэгшэдэй бригада үндэр бүтээсэтэйгээр худэлмэрилнэ.

Руднигай залуушуул шахтёрнуудай һайндэрые ехэ бэлэдхэлтэйгээр угтаба. Залуушуул болбол арбан хоног бүхэндэ шахта ба цехүүдэй худэлмэришэдэй үйлэдбэриин ажал-ябуулгануудые харуулһан «Дайшалхы хуудаһануудые» гаргаһан байна.

Цехүүдэй комсомольско организацинууд цехүүдэйнгээ партийна организацинуудтай хамта худэлмэришэдэй байрануудаар нитэ-политическэ худэлмэри ябуулна.

Игэжэ манай комсомолецууд ба залуушуул Эхэ орондоо элбэг ехэ нүүрһэ үгэхын түлөө, дайнай һүүлэй табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

М. Иванова.

Судно-засабаринай заводой котельно цех болбол эб найрамдалай стахановска вахтын үдэрнүүдтэ Зүүн-Сибириин пароходстводо баржануудые бүтээлгэ дээрэ стахановскаар худэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: котельно цехынхид баржа барижа байна.

М. Минеевэй. фото

Шахтёрнуудта гүрэнэй анхарал

Манай большевистскэ парти ба советскэ правительство горнягуудта туйлай ехэ анхарал хандуулна. Советскэ шахтёрнууд өөһэдынгөө һайндэрые үйлэдбэриин ба культурна амжалтануудаар угтаба.

Шахтёрнууд тушаа гүрэнэй анхаралай нэгэн гэршэ баримтань хадаа тэдэнэрэй материальна тэнигээн байдалай дээшэлэлгэ болоно. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ манай поселогто худэлмэришэдэй байрын хэдэн зуун гэрнүүд баригдаа. Горно-промышленностиин һургуулиие дүүргэһэн залуу худэлмэришэдтэ һайнаар түхеэрэгдэһэн гэрнүүд баригдажа үгтөө. Тэдэ гэрнүүдынь Улаан булантай ба комнато бүхэндөө радиотой болгогдоо.

Энэ жэлдэ манай горнягуудай үхибүүд һуралсалай шэнэ жэлые шэнэ баригдаһан дунда һургуулиин хоёр дабхар байшан соо эхилхэнь. Мүн эндэхи 7 жэлэй һургуулиин байшанда капитальна заһабари хэгдээ. Хүүгэдэй ясли үргэдхэгдэжэ, олон хүүгэдэй эхэнүүд ажал хэхэ аргатай болохонь. Эхэнэрнүүдэй түрэхэ шэнэ отделени нээгдэхэнь. Мүнөө жэлдэ олон шахтёрнууд ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд болон албахаагшад хоёр дабхар шэнэ 2 гэрнүүдтэ орохо юм.

Манай руднигай худэлмэришэд өөһэдын амаралтын гэртэй болонхой. Тэндэ үдэр бүхэндэ хэдэн арбаад шахтёрнууд культурнаар амарна. Поселогой клубта үдэр бүхэндэ шэнэ шэнэ кинокартинанууд харуулагдана. Игэжэ Галуута-Нуурай горнягууд культурнаар ажаһууна, амарна.

Н. Бабичев.

Шэнэ паром

Сэлэнгын аймагай Сүхын адагай гарсада 25 тонно ашаанай багтаамжатай паром түхеэрэгдэд, ашаглалгада оруулагдаба. Мүнөө гүрэндөө таряа тушаажа байһан колхозуудай автомашинанууд Сүхэ голой паромоор таһалгаряагүй ябадаг болоо.

В. Бадашкеев.

Манай харюу

Эб найрамдалые хамгаалгада зорюулжа, түсэбэйнгөө һээдэ тээ мүнгэн зөөри ба эд хэрэгсэл арбилан суглуулха тухай Московско «Борец» гэжэ карбюраторна заводой технолог Валентина Рощина гэгшын патриотическа үүсхэлые Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой коллектив халуунаар дэмжэбэ. Эб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ заводой худэлмэришэд ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө творческо эдэбхиие хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр үргэдхэн дэлгэрүүлээ.

Тэндэхи уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые суглуулдаг бюро нэгэ үдэр соо—августын 8-да инструментальна цехын коллективһээ 5 дурадхалнуудые абаа. Энэ цехын коллектив эб найрамдалай вахтада жагсахадаа, үйлэдбэриин процессүүдые оншотой болгожо, ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абаһан юм.

Манай заводой бүхы коллективүүд 1950 оной эсэс хүрэтэр үйлэдбэридэ шэнэ нарижуулгануудые хэжэ, 2 миллион түхэригэй хэмжээндэ зөөри хогшол арбилха гэһэн социалистическэ уялгатай. Энэ уялгые бодото дээрэнь бэелүүлхэ худэлмэринүүд һайнаар ябуулагдана. Технолог нүхэр К. Зангеев, инспектор А. Дубинин гэгшэд вагонуудай рессорнуудые түргэнөөр, һайнаар бутээхэ шэнэ конструкци ажалдаа нэбтэрүүлбэ. Энэ конструкциие ашаглаад байхадаа манай завод 1 вагоной заһабари бүхэнһөө 150 түхэриг арбилха гэхэ гү, жэл соогоо 50 мянга гаран түхэриг арбилха юм.

Инструментальна цехын мастер нүхэр Г. Кретов, тендэрнэ цехын токарь нүхэр Прокопьев гэгшэд металл болбосоруулгын худэлмэринүүдые түргэдхэхэ дурадхалнуудые оруулба. Шэрэм шудхалгын цехын хэбшэд Г. Агалаков, Н. Изыхеев гэгшэд паровозой платформын колотконуудые түргэн шудхаха аргануудые өөһэдөө зохёожо, цехтээ нэбтэрүүлээ. Энэ хадаа ажалай бүтээсые нилээд горьтойгоор дээшэлүүлхэ байна.

Компрессорнэ станциин начальник нүхэр Н. Зайцев станциингаа станок түхеэрэлтэнүүдэй тоһодолгые нарижуулһан тон зохид фильтрнүүдые ухаалан зохёобо. Энээниие шалгажа үзэхэдэ, үйлэдбэридэ нилээд ехэ туһатай байгаа. Тэрэ хадаа тоһоной гаргашые багадхахаһаа гадна, машина түхеэрэлтэнүүдэй элэхэ, эбдэрхэ ябадалые багадхаха байна. Паровозо-механическа цехын слесарь нүхэр Б. Анкудинов гэгшэ стахановска ажалаараа шалгархаһаа гадна, үйлэдбэриин процессүүдые түргэдхэхэ, шанарыень һайжаруулха, зөөридэ ба хэрэгсэлдэ ехэ арбилалта хэхэ аргануудые олгоно.

Эб найрамдалые хамгаалгын ажалай фонддо манай заводой коллектив өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө тэмсэжэ, һүүлэй үедэ уралан нарижуулгын ба ухаалан зохёолгын 200 тухай дурадхалнуудые оруулаа. Тэдэнэй онсо һайнуудые ажалда нэбтэрүүлээд байгаа һаа, завод хадаа жэлэй турша соо 2 миллион түхэригэй хэмжээндэ гүрэнэй зөөри арбилха байна.

И. Пасек, заводой рационализациин бюрогой начальник.

Худалдаа наймаанай журам эбдэнэ

Ново-Селенгинскэ раймагай продавец Простакишина гэгшэ шухала хэрэгтэй эд бараануудаа өөрынгөө танилнуудта түрүүшын ээлжээндэ үгэдэг байна. Мүн № 1 киоскын продавец Эрдынеева худалдаанда ерэһэн пряник болон бусад зүйлнүүдые танилнуудтаа ямаршье нормогүйгөөр габина.

Аймпотребсоюзай түрүүлэгшэ нүхэр Минеев ба Ново-Селенгинскэ сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Бардамов гэгшэд эдэ продавецуудэй советскэ худалдаа наймаанай журам эбдэжэ байһан ябадалые мэдэжэ байгаад, тэдэнэртэ хэмжээ абанагүй.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Радиофикацилга һаатажа байна

Кударын аймагай «Кра[...] пахарь», «Красный пограничн[...]» «Красная заря» ба Чкаловай [...]рэмжэтэ колхозууд радио[...] татаха столбнуудые үни [...] зоонхой. Теэд, проводагай үг[...]рэһээнь тус колхозуудта ра[...]фикацилгын худэлмэри һаат[...] байна.

Хэлхээ холбооной респу[...]канска Управлени дурсагд[...] колхозуудые радиотой бол[...] тула хэрэглэгдэхэ материал[...]дые дары сагаа оложо [...]зэргэтэй.

С. Ипать[...]

Хаалтатай байдаг лар[ек]

Хэжэнгын аймагай Чес[...] сомоной Сталинай нэрэм[...] колхозой дэргэдэ Чесанын с[...]погой ларек бии. Тэрэ ларек [...]давец Батомункуевай худэлм[...] хаяад зайжа арилдаг дээрэһээ [...]рим үдэрнүүдтэ хаалтатай ба[...] Тиимэһээ тус колхозой гэш[...] хэрэгтэй юумэеэ саг соонь аб[...] шададаггүй байха юм.

Сельпогой правлениин т[...]лэгшэ нүхэр Рабданов арад [...] эрилтые хангаха тушаа ям[...] хэмжээ абанагүй.

Ц. Базарсадуе[в]

Хилээмэ шанар муутайгаар барина

Ахын аймпотребсоюз таһса[...] пекарнитай юм. Тэрэ пекар[...] аймагай ажалшадые тон [...] шанартай хилээмээр хангана. [...]лээмэ баригша Мошова өөры[...] худэлмэридэ хайхарамжагүй[...] хандадаг дээрэһээ түүхэй хил[...] барина.

Д. Дугаро[в]

„Б. М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Цыбиковтэ һануулга хэгдэбэ

Кударын аймагай Кагановиче нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэг[...] нүхэр Цыбиков тушаа «Б-[М.] Үнэндэ» толилогдоһон статьяг[...] хэмжээ абтаба.

Кударын аймсоведэй гүйсэдк[о]мой түрүүлэгшын орлогшо нү[...] Ивановой мэдээсэһэнэй ёһо[ор] колхозой нитын газарые нүх[...] Цыбиковэй тала танилнуудт[а] үгэһэниинь ба архи уугаад арт[е]лиин зарим гэшүүдые сохидог, [...]раадаг байһаниинь тодорһон ба[й]на.

Энээн тухай аймсоведэй гү[...] сэдкомой заседани дээрэ хэлэ[...]дээ. Саашадаа иимэ ябадал [...]гаа һаа хуулиин харюусалга[...] хабаадуулагдаха байһан тухай[...] Цыбиковтэ һануулагдаба.

Колхозой нитын газар [...] өөһэдынгөө дураар байра байда[...] түхеэрһэн нюурнуудта сентябри[н] нэгэ хүрэтэр ээлжэ байһан та[...] майгаа сүлөөлхыень дурадхагдаба.

„Үбдэг тулама ногоотой байхада үшөө юугээ хүлеэнэб“

Иимэ гаршагтай статья ман[ай] газетын июлиин 21-нэй номерт[о] толилогдоһон байгаа. Тэрээн со[о] Сэлэнгын аймагта үбһэ хуряа[л]гын унжагайруулагдажа бай[...] тухай хэлэгдэһэн байна.

Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдко[]мой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаев[...] мэдээсэһэнэй ёһоор, статья со[о] хэлэгдэһэн баримтанууд тон зө[б] байжа, зохихо хэмжээнүүд [а]таба. Үбһэ хуряалгын ябаса[...]хай аймсоведэй гүйсэдкомой за[]седани ба ВКП(б)-гэй айкомо[й] бюро дээрэ зүбшэн хэлэсэгдэжэ, ажал хэжэ шадаха бүхы колхо[з]нигууд ба бүхы машина зэмсэ[]гүүд малай тэжээл бэлэдхэлд[э] хабаадуулагдаба.

Ломбоцыреновтэ зэмэ тохогдобо

Кударын аймагай дунда һур[]гуулиин багша Ломбоцыреновэ[й] картын наада эрхилдэг тухай бэ[]шэг «Б-М. Үнэн» газетын реда[к]цида ерэһэн байгаа.

Бэшэг соо хэлэгдэһэн баримта[]нууд гүйсэд тодорбо, мүнөө Лом[]боцыренов дунда һургуулиин ба[г]шаһаа гаргагдажа, Ульзутуйска эхин һургуулида томилогдобо, мүн аймОНО-гэй приказаар нүхэ[р] Ломбоцыреновтэ выговор соно[]хогдобо, — гэжэ Кударын аймс[о]ведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Иванов манай редакцида мэдээсэбэ.

КРИТИКЭ БА БИБЛИОГРАФИ

БАЯРТА ҮДЭР

Залуу уранзохёолшо Арсалан Жамбалоной «Баярта үдэр» гэжэ номые һаяхан Бурмонгиз хэблэн гаргаба. Энэ ном нэгэ темэ дээрэ бэшэгдэһэн бэшэ, харин үхибүүдтэ зорюулһан олон багаханууд рассказуудһаа бүридэнэ.

Манай ургажа ябаа залуу үетэниие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уранзохёол угаа ехэ үүргэ дүүргэдэг. Үхибүүдтэ зорюулагдаһан ном бүхэн уншагшадтаа бэлэхэнээр ойлгогдохоор, уран хурсаар найруулагдаһан, удха түгэс байхаһаа гадна, һургуулиин һурагшадта советскэ патриотизм, советскэ национальна омогорхол, коммунистическэ моралиие хүмүүжүүлгэдэ туһалхаар бэшэгдэһэн байха зэргэтэй. Мүн ажал худэлмэри хэхэдэнь, һургуулидаа һурахадань заабари заха боломоор байха ёһотой.

А. Жамбалоной «Баярта үдэр» гэжэ номынь зарим нэгэн дутагдалнуудтай байбашье, эдэ эрилтэнүүдые юрэнхыдөө хангажа шадаха байна.

Ном сооxи рассказуудай хахадынь шахуу һурагшадай амаралтынгаа үедэ колхоздоо ажал хэһэн тухай хэлэнэ. Тэдэнэй эгээн ехэнь ба һайн удхатайнь «Үбэлэй хүйтэндэ» гэжэ рассказ болоно. Энээн соо колхозой түрүү хонишоной хүбүүд—Түмэн Ашата хоёрой үбэлэйнгөө амаралтын үедэ гэртэхиндээ хайшан гэжэ туһалдаг тухай хэлэгдэнэ.

Эдэ хоёр хүбүүд эхэ эсэгэ хоёройнгоо харууһалдаг хониды үдэртөө адуулна, үдэшэндөө газетэ, һонин номуудые гэртэхиндээ уншажа үгэнэ. Колхозой малнууд хадаа нитын нангин зөөри мүн, тиимэһээ энэ зөөридэ хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандажа болохогүй гэжэ тэдэнэр һайса мэдэнэ.

Автор хадаа Түмэн Ашата хоёрой образуудаар дамжуулан, советскэ һургуулиин һурагшадай бодото сэдьхэл бодолые, эрмэлзэлгэ оролдолгые харуулжа шадаа. Эдир бага наһанһаа хойшо эхэ эсэгэдээ, түрэл колхоздоо, нарата һайхан Эхэ орондоо туһа хэхые оролдожо ябадаг хүбүүд, басагад тон олон ха юм! Амжалта бүхэн үнэн сэхэ ажалаар, үсэд шанга оролдолгоор туйлагдадаг гэжэ советскэ хүн бүхэн мэдэнэ. Энээн тухай үхибүүдэй лаб мэдэдэг байһаниие нүхэр Жамбалон шадабаритайгаар харуулаа. Энэнь авторай ехэхэн амжалта мүн. Дутуу хэһэн алхам бүхэнэйнгөө түлөө нүхэдэйнгөө урда, һургуулиингаа, багшанарайнгаа урда харюусаха ёһотойгоо һайтар мэдэдэг лэ байһандаа Түмэн Ашата хоёр шуурган соогуур ябажа, һургуулидаа ерэнэд. Шуурганай шэмэрүүн хүйтэнһөө айгаад, уроглоо гээгдэхэ гэшэ тон хүндэгүй, тон гэмтэ ябадал гэжэ тэдэнэр тон зүб, пионерскэ ёһоор тоолоно. Геройнуудаа ниимээр харуулхатаяа хамта, автор болбол советскэ үхибүүдшье байгаалиин бэрхэшээлнүүдые дабажа шададаг гэжэ шамаһаар харуулна.

«Дондог шэнги болохоб...», «Бухалшад» гэһэн рассказууд дотор үеын хоёр нүхэд тухай хэлэгдэнэ. Нэгэниинь—Дугар, нүгөөдэнь — Дамбии. Дугар—жаяг заршамтай, һайнаар һурадаг, хүн зондо туһа хүргэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг һурагша. Зунайнгаа амаралтын үедэ Дугар колхозойнгоо хонидые адуулна. Тиигэжэ ябахадаа номһоо һалангүй, шадаал һаа ехэ юумэ мэдэхэ гэжэ оролдоно. Энэ һурагшын хэһэн ажал, хэлэһэн үгэ бүхэниинь советскэ үхибүүдэй «дэлхэйе» авторай зүбөөр, һонирхолтойгоор тайлбарилжа шададагые дахин батална.

Хоца Намсараевай зохёоһон «Алтан зэбэ» гэжэ номые уншажа, тэрээнэй герой Дондок хүбүүн шэнги болохо, Эхэ орондоо ехээр туһа хүргэхэ гэһэн бодол Дугарай сэдьхэлдэ түрэнэ. Игэжэ уранзохёолой номой хүүгэдтэ шэнэ һанал бодол түрүүлдэгынь, тэдэнэй хүмүүжэхэ хэрэгтэ ехэ туһа хүргэдэгынь харуулагдана.

Харин Дугарай нүхэр Дамбии заримдаа тоомоо таһархаяа һанадаг, уранзохёолой номуудые уншахаяа залхуурдаг, миин лэ наадаад ябадаг байгаа. Ном уншадаг болохо, Эхэ орондоо туһа хүргэхэ хэрэгтэй гэжэ тэрээндэ Дугарын нүхэрэй ёһоор зүбшэл үгэнэ. Дамбии саашадаа Дугарай болон бусад аха нүхэдэйнгөө туһаламжаар өөрынгөө зэмые оложо заһарна.

Энэ рассказ соо Эхэ орондоо һургуулиин һурагшадай бүхы шадалаараа туһалдагынь харагдахаһаа гадна, уншагшадай урда нэгэ шэнэ темын «хүшэгэ» нээгдэнэ. Тэрэнь бэе бэедээ туһалалсалга, хани нүхэрэй ёһые сахилга мүн. Энэ темэ манай үхибүүдэй ажабайдалда ехэ һуури эзэлдэг бшуу. Тэрэниие автор һонор хурсаар харуулжа шадаа гэхэдэ алдуу болохогүй гэжэ һанагдана.

Гэбэшье, дурсагдагша рассказууд соо зарим нэгэн дутагдалнууд бии. Һурагшадые хүмүүжүүлэгшэдэй—багшанарай үүргэ тэдээн соо оройдоошье харуулагданагүй. Советскэ багшанар арюун ба хүндэтэ уялгаяа дүүргэжэ, арад зоной дунда угаа ехээр хүндэлэгдэдэг. Гэхэтэй хамта, тэдээн тухай манай бурят-монголой уранзохёолшод тон багаар бэшэдэг байна. Энээниие манай уранзохёолшодой худэлмэриин нэгэн дутагдал гэжэ тоолохо байнабди.

Колхозуудай партийна ба комсомольско организацинуудай зүгһөө һурагшадай ажалда ямар туһа үзүүлдэг тухай хэлэгдэнэгүй.

Үхибүүдтэ зорюулһан бишыхан рассказ соо бүхы юумэн тухай хэлэхэ аргагүй гэжэ зарим нүхэд һанажашье болохо. Энэнь нэгэ таладаа зүб. Теэд, манай арадай ажахыдахи түүхэтэ, шэнэ, нүлөөлхы юумэнүүдые орхёод гараха гээшэ һайшаалтай бэшэ байна. Автор хадаа эдэ мэтын дутагдалһаа шадаал һаа сүлөөрхые оролдохо ёһотой гэжэ һананабди. Тиигэбэл, мүнөө үеын байдалые зүбөөр, дүүрэнээр харуулха үүргэеэ хүсэдөөр дүүргэжэ шадаха байна.

Һурагшадай спортивна занятинууд тухай хэдэн рассказууд бэшэгдэнхэй. Спортые һурагшадай ехээр дурладагынь мүн лэ шадабаритайгаар харуулагдана. Теэд, энэ темэ дээрэ бэшэхэдээ автор ехээр яараһан янзатай. Эгээл тиимэһээ, һурагшадай спортивна кружогууд, элдэб мүрысөөнүүд, кроссүүд ба значкистнуудые бэлэдхэлгэ мартагдашана. «Эдир санашад» ба «Түрүүшын һурэлгэ» гэһэн рассказуудые нэгэдхэжэрхёо һаань, али бүхы талаараа һайн, дүүрэн удхатай, уншахада бүри һонирхолтой рассказ болгохо һэн гэжэ һанахаар байна.

А. Жамбалон һургуулиин бага наһанай хүүгэдтэ таарамжатай темэнүүдые оложо, ойлгосотойгоор найруулан бэшэжэ шадаха гэжэ баталнабди. Тиихэ зуураа, һургуулиин ажабайдалтай гүнзэгыгөөр танилсахаа, советскэ педагогикые хойшодоо творческоор хэрэглэхэ бэзэ гэжэ автортa эгигэн найданабди.

Б. Дондоков.

Колхозно байгуулалтадахи шэнэ алхам

* *

Малажалнай улам хүгжэхэ

(Колхозник Назар Семенович Волосатовай үгэһөө)

...үдөө ажахын жэжэ артельнүүд ...нэгэдхэжэ, томо болгохо тухай ...гүүдал энэ суглаан дээрэ тон зү... ...тэбигдаһан байна. Юуб гэхэ... ...энэ хэмжээ-ябуулга хадаа кол... ...ажахын-эмхидхэлэй талаар ...саашадань бэхижүүлгэдэ зо... ...ылагдаһан байха юм. Илангаяа ...малажалтай манай нютагта колхо... ...ай нэгэдэн, томо болоһоо ехэ... ...ашаг туһатай болохо байна. Юуб гэхэдэ, нэгэдээд байхадаа ма... ...най колхоз хадаа малажалай саг ...үргэлжын бригадануудтай, зоотех... ...ритэй болохо. Гадна, хэдыхэн ...үнгэрөөд байхада бидэнэр мал... ...жалай хүдэлмэрие механизацил... ...хабди, үнеэдээ электричествээр ...саадаг, хонидоо электричествээр ...хайшалдаг болохобди.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд ...хадаа манай гол ажал болохо малажалые парти ба правительствын табиһан гурбан жэлэй агууехэ программын ёһоор хүгжөөхэ арга боломжо олгожо байна. Эдэ хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй эсэстэ адуу малдаа дутамаггүй үбһэ тэжээл бэлэдхэхэбди, зоотехническэ барилганууды барихабди, малажал дээрэхи хүшэр хүндэ хүдэлмэрие механизацилхабди.

Манай Шанаа нютаг хадаа тариа талха болон бусад ажалайнгаа хажуугаар гол ажалаа—малажалаа эрхилдэг нютаг байха юм. Тиимэһээ, манай колхозуудай нэгэдэл хадаа колхозно нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэхэдэ тон ехэ туһа дүхэм болохо байна.

Тиин, колхозуудые нэгэдүүлхэ гэһэн энэ дурадхалые би халуунаар дэмжэхэ байнаб.

Эбтэйгээр, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилхэбди

(Колхозник Д. Н. Норбоевой үгэһөө)

Манай гурбан колхозуудай гэшүүд бултадаа танилнууд, бэе бэеэ мэдэхэ байнад. Манай колхозууд бултадаа зэргэлэнхэй, таряалан, сабшалан болон бэлшээриимнай хилэнүүд ганса хилэтэй байна. Энэ хадаа манай колхозуудай нэгэдэхэдэнь, тиигээд дам саашадаа хүгжэхэдэнь тон зохистой.

Бидэнэр нэгэ нютагай, танил дүтэ улад зон хадаа томо болоһон шэнэ колхоздоо эбтэйгээр, эдэбхитэйгээр хүдэлмэрилхэбди, колхозоо оло дахин баян болгохобди.

Коммунизм тээшэ

(Колхозник Ц. Д. Данзановай үгэһөө)

Большевистскэ парти ба советскэ правительство, агууехэ вождь багша нүхэр Сталин өөрөө хүдөө ажахын, колхозуудай хүгжэлтэдэ үгаа ехээр анхаралаа табидаг, бүриин туһаламжа үзүүлдэг, бидэниие зол жаргалай орой өөдэ—коммунизм тээшэ хүтэлэн ябадаг байна.

Нүхэд колхознигууд, хэрбээ манай колхоз үлэмжэ томо болоһоо, манай ажабайдал улам һайн, хүхюун сэнгэлиг болохо байна. Мүнөө жэжэхэнүүд байхадаа орон нютагайнгаа, улад зоноймгоо бүхы хүсэ шадалые хүсэд дүүрэнээр, хэрэглэжэ шаданагүйбди. Тиимэһээ бултадаа нэгэдэжэ, хүсэеэ ниилүүлээд ажаллахадаа шэнэ, ехэ амжалтануудые түйлахамнай лабтай.

ЖЭШЭЭНҮҮД

Ами зэмхидэнбайхадаа	Калининай нэрэмжэтэ	Сталинай нэрэмжэтэ	„Улаан Химнэ"
Айлнуудынь	72	60	92
Бүхы гэшүүдынь	217	206	275
Тэдээнэй дунда ажал хэхэ шадалтай хүнүүдынь	115	97	115
Газарынь (хамтадаа гектараар)	11842	12133	15513
таряанай	1483	1066	1178
сабшалангай	1459	768	1113
бэлшээри	4675	5582	9356
ой модон	1200(штук)	9356 (штук)	1530
Эбэртэ бодо мал	837	244	950
адуу морид	196	180	313
хони ямаан	3987	1280	4762
гахай	20	30	40
шубуун	348	92	468
Үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд (түхэригөөр)	526806	322545	406520

Эдэ тоо баримтанууд юун тухай хэлэнэб гэхэдэ, иимэ жэжэ колхозууд заа хүсэтэй байһан тулада ажахынгаа бүхы һалбарине хүгжөөжэ шададаггүй, хүдэлмэриин хүсэн, мүнгэн зөөри багатай байһан тулада электрификаци, механизаци дэлгэрүүлжэ шададаггүй байгаа.

Августын 17-ной үдэр Сэлэнгын аймагай Шанаагай сомоной колхозуудай гэшүүдэй ажабайдалда мартагдашагүй үдэр болоо. Энэ үдэр түс сомоной гурбан колхозуудай гэшүүд нэгэдэмэл суглаан татажа, һайн дураараа хамтаран, Калининай нэрэмжэтэ томо колхоз тогтооһон байха юм.

Селендумын мотор заһабарилгын заводой клуб. Сцена дээрэ колхозно байгуулалтын илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ агууехэ Сталинай портрет улаан хилэн түгүүд. «Колхозуудые томо болгохо хадаа колхозуудые большевистскэ, колхознигуудые шанга шадалтай болгохо ябадалые хангана» гэжэ улаан бүд дээрэ бэшэгдэһэн томо транспарант сцена дээгүүр ото хадаатай. Клуб соо ба клубай газаа хүгжэм наадана. Гурбан колхозуудай залуушуул заводой ба поселогой залуушуултай хамтаран «Ёхор» болон бэшэ наада наадана. Эдэнэр бултадаа шахуу танилсаха, нэгэ сомоной, нэгэ һургуулида һураһан залуушуул. Тиимэһээ колхозуудайнгаа хамтарха болоһондонь тэдэнэр ехэ баяртайнууд. Үбгэд хүгшэд мүн эндэ сугларжа, баяраа ёһоор бэе бэеэ мэндэшэлэлсэнэ. Эндэ Эхэ-Герой Еранская, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой солото дархан Филиппов, Калининай нэрэмжэтэ колхозой гар хажуурша — 2 норма дүүргэдэг стахановец Доржо Дондоков, «Улаан Химнэ» колхозой түрүү хүнүүд Лодой Цыбденов, Базар Найданов ба бусад хамта 470 шахуу хүнүүд сугларба. Тэдэнэр хамтынгаа суглаанда тон эдэбхитэйгээр сугларaа. Олон хүгшэд, үбгэд 20 гаран километрһээ энэ суглаанда ерэжэ, өөһэдынгөө һанамжануудые хэлэһэн, үнэтэ дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Түс суглаан дээрэ колхоздоо М. И. Калининай нэрэ олгоо, мүн 9 хүн составтай правлени, 4 хүн составтай шалгалтын комисси һунгаба. Энээнэй урда тээ «Улаан Химнэ» колхозой түрүүлэгшэ ябахадаа эрхим эмхидхэгшэ, шадабаритай хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулжа, бүхы сомоной улад зондо алдартай ба хүндэтэй болоһон нүхэр Абяа Гармаевич Цыдыпов колхозой түрүүлэгшээр нэгэн һаналаар, альгаташалгаар һунгагдаба. Гадна, шэнэ артелиин Устав бүлэг бүлэгөөр уншагдажа, гар үргэлгөөр баталагдан ябтаба.

Мүнөө үедэ шэнэ артелиин зөөри зөөшэ дахин бүридхэгдэжэ ба хамтадхагдажа байна. Колхознигууд томо болгогдоһон артелиингээ хүсые улам үргэлхын тула бүри эршэмтэйгээр үбһэ ба таряа хуряалга дээрээ хүдэлмэрилжэ байна. Һаяар, түс колхозой центрин байха газарые тодорхойлхын тула, мүн ондоошье туһаламжа үзүүлхын тулада мэргэжэлтэдэй бригада аймагай центрһээ ерэхэ байна.

Приморско хизаар. Анучинска районой «Красный пахарь» гэжэ колхоз хизаар соогоо түрүүлэн техническэ үнэтэй культура—перилло гэдэгые таридаг болобо. Энэ культурын тарилгаһаа лак, олифа һайн шанартайгаар болбосоруулдаг байха юм. Үнгэрһэн жэлдэ түс колхоз гектар бүриһөө 10 центнер периллын хүрэнгэ абаа һэн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: периллын рядуудта прополка хэжэ ба газарынь һэбхиилгэжэ байна. Түрүүшын зэргэдэ, звеньевой Д. Божок, колхозница В. Картовая гэгшэд.

ТАСС-эй фотохронико.

Томо колхозой хүсэниинь ехэ

(Колхозник Доржи Дашиевай үгэһөө)

Урдань үмсэдөө, ганса-гансаараа хара мүрөө хаража һууһан таряашан айлнууд коллективизациин ленинско-сталинска политикын ашаар колхозууд болон хамтаржа, энэ үнгэрөөшэ үе соо ажахы ба культураяа хүгжөөхэ талаар ехэхэн амжалтануудые түйлаһан байха юм.

Коллективизациин ленинско-сталинска политикын бэелэн мандаһанай ашаар, манай орон соо колхозуудай байгуулагдаһанай ашаар бидэнэр, советскэ хүнүүд хадаа дайнай урда тээхи табан жэлнүүдэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээбди. Эсэгэ ороноо хамгаалалгын Агууехэ дайнай үедэ фронт ба промышленностиие эдеэ хоолоор, түүхэй эдээр дутамаггүйгөөр хангажа байгаабди. Хорото дайсаниие илаха хэрэгтэ колхозно таряашадай эзэлһэн агууехэ үүргые манай багша ба вождь нүхэр Сталин нэгэтэ бэшэ тэмдэглэһэн байна. Манай ороной олониитан колхозуудай дунда манайшье Калининай нэрэмжэтэ колхоз Эхэ оронойнгоо урдахи нангин уялгануудые үнэн сэхээр дүүргэһэн байнал.

Эдэ бүхы баримтанууд хадаа колхозно байгуулалтын агууехэ, барагдашагүй хүсэ шадалые харуулна. Гэхэтэй хамта, эрдэм техникын улам саашаа дэлгэрхэ бүринь, хүдөө ажалдахи новаторнуудай улам бүри ехэ амжалтануудые ажалдаа түйлаха бүринь, шэнэээр, ондоогоор ажаллаха, ажаһууха хэрэгтэй болоод байна гэжэ манда эли тодоор харагдана.

Манай, Калининай нэрэмжэтэ колхоз заахан, хүсэ багатай колхоз юм. Иимэ заахан колхозууд мүнөө болоод байхада газар таряалангаа хүсэд һайнаар элдүүрилжэ шадахагүй болоно.

Гадна, манай колхоз бишыхан, хүсэ багатай байһан тулада, тогтоһон 1930 онһоо хойшо һайн клуб, электростанци, радиоузел гэхэ мэтын капитальна барилганууды барижа шадаагүй. Хэрбээ манай сомоной гурбан колхозуудые хамтаруулаа һаа, ажал болон культураа саашадаа улам хүгжөөхэ арга боломжо дүүрэн түгэс бии. Юуб гэхэдэ, ямаршье ехэ, капитальна хүдэлмэри хэхэ арга боломжонууд (мүнгэ ба хүдэлмэришэнэй хүсэн) манайда бии болохол.

Барилгын тусхай бригадатай болохобди

(Колхозник Л. Д. Дымчиковэй үгэһөө)

Колхозууд манай эндэ бии болоһоор хорёод жэл болоо. Энэ хорёод жэл соо ажахынгаа талаар Шанаагай сомоной колхозууд ехэхэн амжалтануудые түйлаһан байна.

Гэбэшье, культурна талаараа бэшэ, хүршэ колхозуудтаа орходоо нилээдгүй гээгдэжэ ябанад. Манайда һайн типовой клуб, радиоузел гэхэ мэтэ байхагүй.

Эдээнэй байгаагүй шалтагааниинь юуб гэхэдэ, манай эндэхи жэжэхэн колхозуудта барилгын тусхай бригаданууд байдаггүй, хүдэлмэришэ хүнүүд гол ажалнууд дээрэ дутажа байдаг байгаа.

Мүнөө томо колхоз болоходоо барилгын тусхай бригадатай болохобди. Шэнэ гэр байрануудые олоор барихабди, колхозойнгоо тосхониие болбосон түхэлтэйгөөр, агрогородой жэшээгээр табихабди.

ЖЭШЭЭНҮҮД

Хамтараад байхадаа	Иимэ
Айлнуудынь	224
Бүхы гэшүүдынь	698
Тэдээнэй дундаһаа ажал хэхэ шадалтай хүнүүдынь	327
Газарынь (хамтадаа гектараар)	39.488
таряанай	3.727
сабшалангай	3.340
бэлшээри	19.613
ой модон	12.086
Эбэртэ бодо мал	2.031
адуу морид	689
хони-ямаан	10.029
гахай	90
шубуун	908
Үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд (түхэригөөр)	1.255.871

Дээрэ дурсагдагша тоо баримтанууд дээрэһээ харахада колхоз томо болоод байхадаа хүдэлмэришэниинь олон болодог, мүнгэ зөөринь ехэ болодог байна. Тиимэһээ барилгын болон элдэб бригаданууды байгуулха, шэнэ гэр байрануудые бариха, юумэ худалдажа абаха шадалынь һураггүй ехэ болохо байна.

Һалбаралтын зам дээрэ

Эдэ гурбан колхозууд жэжэхэнүүд байһан юм. Жэжэхэнүүд байһан туладаа ажахыгаа хүсэд һайнаар хүгжөөжэ шададаггүй байгаа.

Шанаагай сомониие байгаалиин баялигаар гү, али ондоо алибаа хэрэгтэй зүйлөөр дутамаг нютаг гэжэ хэлэхээр бэшэ. Эндэ хүсэтэй ажал эрхилхэдэ хэрэгтэй бүхы шухала эрхэ байдал бии. Гоё һайхан һаруул клубуудые, һургуулинуудые, радиоузел ба яслинуудые бариха гээ һаа — хэдэн зуугаад мянгаад гектар барилгын модон Хабшараанга, Сосновко ба Зэлэбүтээр ургажа байдаг. Хирпиисээршье гэрнүүдые бариха гээ һаа, — барилгын хирпиисэ хэблэхээр шабар бии. Гидростанци бариха гээ һаа, — түргэн урасхалта Химнэ гол, тээрмэ табиха гээ һаа, — хэдэ хэдэн татуур ба горхонууд бии. Загаһа үсхэбэрилгын ажахые дэлгэрүүлхэ гээ һаа, — хэдэ хэдэн нуур ба сөөрэмүүд бии. Огородой ажахые эрхилхэ гээ һаа, — уһалууриишье газар хүсэд байха. Мал ба таряан ажахые дэлгэрүүлхэ гээ һаа, — Шанаагай сомон дотор таряалангай тала, сабшалан, нуга газар дутамаггүй ехэ бии юм.

Тиигэбэшье мүнөө болотор, коллективизаци болоһонһоо хойшоо хорёод жэлэй турша соо эдэ колхозууд ажахын-эмхидхэлэй талаар гээгдэжэ ябаһан байна. Илангаяа таряан ажалаараа Шанаагай сомон ехэхэн гээгдэлтэй байгаа. Энэ сомоной гурбан колхозуудай нэгэндэшье аяар мүнөө хүрэтэр радиоузел, телефонно коммутатор, электростанци баригдаадүй. Хүүгэдэй яслинууд, нарайлалгын гэрнүүд, типовой һайн клубууд, уншалгын байшангууд гэхэ мэтын общественнэ гэр байранууд, колхознигуудта шэнэ гэр байранууд үсөөн баригдадаг һэн.

Гадна, олзо доходуудые ехээр үгэдэг туһалбариин ажалнууд — зүгын ажал, огородой ажал, хээбэртэ ямаадые, шубуу болон туулай үсхэхэ ажал, дабиржай нэрэхэ, хирпиисэ хэблэхэ, дархалалга эрхилхэ, загаһа үсхэбэрилхэ гэхэ мэтын ажал эрхилэгдэдэггүй байгаа юм. Манай республика дотор тон гансахан газарта — Шанаа ба Тамчада — шасарганаа гэжэ эдеэ хоолой ба эмдэ ородог жэмэс ургадаг байха юм. Шасарганаа хадаа колхозой газар дээрэ ургадаг болобошье, тэрээниие суглуулан тушаажа, колхоздоо ашаг олзо оруулхын түлөө хэншье оролдодоггүй байгаа. Энэ жэмэсые элдэб хонжоо наймаашан суглуулан худалдажа, аминайнгаа хара хэрэгые бүтээжэ байдаг. Правлениин хэрэглэдэггүй байһан дээрэһээ колхозой кассада орохо ёһотой хэдэн арбаад мянган түхэриг мүнгэн иигэжэ энгэй наймаашадай карман руу орошодог байба.

Түс колхозуудай экономическа һула байһанай нэгэ шалтагаан юуб гэхэдэ, байгаалиингаа баялигые — гүрэнэй актаар мүнхэдөө үгтэһэн газар дээрэхи баялигые дүүрэн хүсэдөөр хэрэглэжэ шададаггүй ябадал болоно. Олзоборилгын элдэб ажал эрхилхэ хүсэд арга байбашье хэрэгсээгдэдэггүй. Тиимэһээ колхоздо олзо доход багаар ородог, тиин артелиин ажахын-финансова байдал бирантайгаар һайжаржа үгэдэггүй байгаа.

Эсэстэ иимэ заахануул, хүсэ багатай, колхозууд байһан дээрэһээ ямар нэгэн томо, перспективнэ хэмжээ-ябуулгануудые шиидхэхэ аргагүй, шадалгүй байдаг. Жэшээлхэдэ, үнеэдээ электричествээр һааха, хонидоо электричествээр хайшалха агрегадуудые абаха гэхэдээ, электростанци гү, али радиоузел, телефонно коммутатор, клуб, ясли бариха гэхэдээ, уһалууриин һубагуудые малтаха, минеральна үтэгжүүлгэнүүдые абаха, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд: зоотехнигүүд, ветврачууд ба агрономуудые барижа байха гэхэдээ, — мүнгэнэйншье хубаари, хүнүүдэйншье хүсэ шадал хүрэдэггүй байгаа.

Иимэ гол шалтагаанууд дээрэһээ, түс колхозууд аажамаар хүгжэжэ, зэргэлжэ байгаа томо колхозуудһаа гээгдэһэн байна. Энэ гээгдэлһээ гараха, һалбарха замынь хадаа буйтадаа нэгэдэжэ томо, хүсэтэй болохо зам байгаа. Тиин хамтаржа, томо болоод байхадаа тэндэхи колхознигууд улам баян, улам сэнгэлиг һууха.

Томо болоогүй һаа эдэ колхозууд наука ба техникын тон һүүлэй түйлалтые ажалдаа хэрэглэжэ, дам саашадаа түргэн темпээр хүгжөөжэ шадахагүйнь лабтай байба.

Тиимэһээ артельнүүдээ нэгэдүүлхэ тухай Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай хамтын суглаанай гаргаһан тогтоолые бэшэ хоёр колхозуудай колхознигууд тон баяртайгаар, нэгэн һаналтайгаар дэмжэһэн байна.

Эдэ колхозуудта анхан түс бүридэнь, хожомынь — августын 17-до гурбууланайнь нэгэдэмэл суглаан болоһон байха юм. Иигэжэ нэгэдэмэл суглаан дээрээ артелиингээ Уставые баталан абаһан, правлениин ба шалгалтын комиссиин составуудые ба түрүүлэгшые һунгаһан, колхоздоо Михаил Иванович Калининай нэрые үгэһэн байха юм.

Тэдэнэй суглаанууд дээрэ байлсахадаа бидэнэр хадаа колхознигуудай үгаа ехэ политическэ эдэбхи үүсхэлые, баяр баясхаланиин хараабди. Үгэ хэлэһэн нүхэдүүд колхозуудые томо болгожо, тэдэниие эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ гэһэн Московско областиин ба Украинын колхознигуудай үүсхэлые, парти ба правительствын сэсэн мэргэн политикые нэгэн һаналтайгаар дэмжэбэд.

Түс суглаанууд дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд Дашижап Дашибалданов, Тогочи Бальжиров, Данзан Тудупов, Базар Найданов, Цыренбазар Цыбикжапов, Доржи Дондоков ба бусад хадаа манай колхозуудай нэгэдэл хадаа колхозно ажахые дам саашадань хүгжөөхэ шэнэ, айхабтар хүсэтэй алхам болохо байна гэжэ мэдүүлбэд.

Тэдэнэр болбол колхозуудаа нэгэдүүлээд, томо болгоод байхадаа, бүри һайнаар хүдэлмэрилхэбди, социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэбди, үбһэ тэжээл бэлэдхэл ба таряа хуряалгые амжалтатайгаар ябуулхабди гэһэн уялга абанад.

Колхозые томо болголго хадаа дам саашадаа ажал хүдэлмэрээ, соёл культураа һалбаруулха, дам саашаа хүгжэн дэбжэхэ, ажабайдалаа улам һайжаруулха тон гансахан харгымнай мүн гэжэ Шанаагай сомоной колхознигууд нэгэн дуугаар мэдүүлнэд.

Бидэнэр гоё һайхан гэрнүүдые, культурын ордонуудые, музей болон яслинуудые барихабди, электрическээр үнеэгээ һаадаг, хонидоо хайшалдаг, модо хюрөөдэдэг, хубсаһаа утюглэдэг, эдеэгээ шанадаг болохобди, үндэр ургаса хуряадаг болохобди гэжэ колхознигууд мэдүүлнэд.

Эдэ үгэнүүдынь хооһон үгэнүүд бэшэ. Эдэ үгэнүүдэй бодото дээрээ бэелхын тулада бүхы арга боломжонууд Шанаа нютагта бии. Эдэ арга боломжонуудаа гансахан лэ зүбөөр, эзэн ёһоор, дүүрэнээр хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Тиигэбэл, хэдэхэн жэл үнгэрөөд байхада Шанаа нютаг дээрэ агрогородой бии болоод байхыень лаб лэ хараха байхабди. Энээнэй найдабари—колхозно байгуулалта тухай парти, правительствын, Агууехэ Сталин багшын сэсэн мэргэн политика, энээнэй найдабари—колхозой нийтэ зоной угаа ехэ политическэ эдэбхи, хүсэл зориг, энээнэй найдабари—Шанаа нютагай айхабтар ехэ, барагдашагүй баялиг мүн.

Шэнэ һалбаралтын зам дээрэ ороод байхадаа, Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд томо болоһон, түрэл колхозоо түргөөр хүгжөөхын түлөө улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилбэ.

Бүхы баялигаараа, бүхы хүсөөрөө, улам эршэтэйгээр хүдэлмэрилжэ эхилһэн Шанаа нютагай колхознигууд ажал хүдэлмэридөө шэнэ шэнэ илалтануудые түйлажа, түрэл, томо болоһон колхозоо һалбаралтын шэнэ харгыгаар ябуулхань лабтай гэжэ найдагдана.

Д. Лобсанов.

Алагдахаар сүүдлүүлһэн гречёскэ демократуудай эхэнүүд, һамгад ба үхибүүдһээ нүхэр И. В. Сталинда эльгээһэн хэндалга

Алагдахаар сүүдлүүлэгдэһэн гречёскэ демократуудай эхэнүүд, һамгад ба үхибүүдһээ нүхэр И. В. Сталинай нэрэ дээрэ һаядаа нимэ хандалга абтаһан байна:

Өөһэдынгөө голосые, сэдьхэлэй бобоһын үбшэндэ нэрбэгдэгшэдэй голосые, үхибүүд тухайдаа хэдэн мянган эхэнүүдэй зүрхэнһөө эшэтэй голосые

Манай Агууехэ Хани нүхэр Шамда үшөө дахин хандуулнабди.

Арадуудай эрхэ сүлөөгэй түлөө, демократиин түлөө, эб найрамдалай түлөө хашагдаха, хохидохые үзэһэн арадай, агууехэ ба геройческэ арадай түлөөлэгшэдэ гэжэ Танда ханданабди.

Ехээр эдэрһэн манай орон доторой ухаалай үзэгдэл эшээлнэхэй. Гражданска дайнай дүүрэбшье һаань, 2877 хүн алагдахаар сүүдлэгдэһэн байна. Манай правительство хадаа эб найрамдал хангаха гэһэн ниитэгреческэ эрилтые хэрэгсэнэгүй, хэрээты шэрүүн хэлэлтэнүүдые хүбилгаха бэшэ, харин судебнэ хэрэгүүдые ревизилхэ ябадал хараалһан хэмжээнүүдые абурадхана. Энэнь ямар удхатайб гэхэдэ, арадай тэмсэлшэдые алаха таатай ушар хүлеэдэг хүнүүдэ ямар нэгэн аргын тохёолдоогүй һаань, манай үрэнэр үшөө 2 жэлдэ үхэлэй аюулда нэрбэгдэжэ байха болоно.

Манай үрэнэр гэмтэдшье бэшэ, үрбагшадшье бэшэ; эдэнэр — манай национальна эсэргүүсэлэй геройческа тэмсэлшэд мүн. Эдэнэр үнэн сэхэ ба оюун сэхэтэй. Эдэнэр хадаа түрмэ тушаануудые, Макронисосые ба сэрэгэй стүдүүдые илаһан хүнүүд юм. Эдэнэр хадаа үхэлэй урда хэзээшье мэгдээгүй, тэрээндэ эсэргүүсэшэд мүн. Эдэнэр болбол өөрынгөө этигэл тухай шангаар хэлэдэг хүнүүд байна.

Эдэнэр хадаа урбалтаар ба буултануудаар амии наһаяа худалдан абажа, хорлодог хүнүүд бэшэ. Эдэнэрнай бусад олон хүнүүдтэл адляар алагдаха аад, Танайл хамааралтын ашаар амиды байгаашд болоно.

Эдэнэр хадаа зүб ба үнэн сэхэ тэмсэлдэ этигэлээ алдахые хүсөөгүй байһан лэ гэмтэй хүнүүд гээшэ. Эдэнэр түрибэлгүй ехээр тамалаган, физическэ тамираа алдагшад, нойтон каземадууд соо зобоогдогшод, ушаагта муу условиһоо үхэхын аюулда ороһон хүнүүд болоно.

Эдэнэйнгээ тулада, бидэнэр болбол манай үрэнэрэй тэмсэлэй түгШамда хандананабди. Эдэнэй камернуудһаан үхэлһэнь намнахын тула оролдолго гаргыш гэжэ Шамайе гуйнабди.

Ямар нэгэн юрэбсын ушаралай аюул тохёолдошоно аа гү гэжэ шагнаархан, бидэ эхэнүүдэнь унтаха нойргүй, һанаата боложо байнабди. Тиимэ ушаралай манда ямар байхыень һайн мэдэнэбди.

Үхэлэй приговорнуудые хүүляар усадхахын тула, эрхэ сүлөөгэй ба энхэ амгалан гаргахые ашата туһада оролдолго гаргахые гуйһан манай халуун үряае Шамда хандуулнабди.

Үхэлэй таһалгаряагүй аюулые зайлуулыт.

Гречёскэ хашаланта хэдэн мянган гэрнүүд дээгүүр хэсэһэн үхэлэй һүүдэр үгы болог лэ!

Бидэндэ үшөө дахин туһалха байһандашни найдажа, халуун баясхалан хүргэнэбди».

(Гар табилгануud).

„Амиием най абарыт!“

Гречёскэ профсоюзна 118 ажалябуулагшадай бэшэг

АФИНЫ, августын 25. (ТАСС). Мүнөө афинскэ сэрэгэй трибуналаар сүүдлэгдэжэ байгаа профсоюзна 118 ажал-ябуулагшад бидэнэй хамгаалыт гэһэн хүсэлтэтэй бэшэг профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерацида, СССР-эй, Англиин, Франциин ба Италиин профсоюзуудта, Грециин профсоюзна бүхы организацинуудта, мүн «сүлөөтэ профсоюзуудай үлэсхооронди конфедераци» гэгдэдэгтэ эльгээгээ. Бидэнине профсоюзна ажал үнэн сэхээр ябуулһанай түлөө сүүдлэжэ байна, тиихэдэә тон хүндэ хэһээлтэнүүдые хараалһан реакционно № 509 хуулине баримтална гэжэ тэдэнэр бэшэг соогоо заана.

Грецидэхи буудан алалгын шэнэ приговорнууд тушаа ООН-эй генеральна секретарьта Я. А. Малигай эльгээһэн бэшэг

НЬЮ-ЙОРК, августын 25. (ТАСС). Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин секретариат ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лидэ августын 22-то Я. А. Малигай эльгээһэн бэшэгые толилбо. Бэшэг соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Грециһээ абтаһан, гречёскэ 12 эхэнүүдэй бэшэһэн бэшэгэй текстые би танда дамжуулнаб, тэдэ эхэнүүдэй хүбүүд хадаа национальна эсэргүүсэлэй хүдэлөөнэй эдэбхитэй хабаадагшад байһан, 1950 оной августын 10-да сэрэгэй тусхай трибуналаар буудан алагдахаар сүүдлэгдэһэн байна.

Иимэ тула, Грецидэхи политическэ террорһоо гэмтэгшэдые хамгаалха тушаа Генеральна Ассамблейн гурбадахи ба дурбэдэхи сессинүүд дээрэ баталагдаһан ёһо гуримые хүтэлбэри болгон, гречёскэ 12 демократуудай аминень абархын тулада Нэгэдэмэл Нацануудай Организацие дамжуулан, зохихо хэмжээнүүдые абажа, тэдэнэрые алаха гэһэн приговорнуудай гүйсэдхэлые болюулыт гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генеральна секретарь таньаа ехэтэ хүсэнэб. Тэдэ демократуудай нэгэн нүүд доро хабсаргагдаһан бэшэг соо дурсагдаһан.

Миниин бэшэгэй текстые хабсаргагдаһан документтэй хамта делегацинуудай дунда тараахыетнай хүсэнэб».

Грециһээ абтаһан, августын 12-то бэшэгдэһэн бэшэгэй доро дурсагдаһан текст Я. А. Малигай бэшэгтэ хабсаргагдана:

Господинууд, бидэнэр, 12 зоболонтод, национальна эсэргүүсэлэй хүдэлөөнэй тэмсэлшэд байһан, 1950 оной августын 10-да сэрэгэй тусхай трибуналаар алагдахаар шиидхэгдэһэн арбан хоёр хүнүүдэй һанаата болоһон эхэнүүд хадаа саазалагые зогсооһон тулада гречёскэ правительствода саг дары хандыт гэжэ гуйнабди.

Бидэнэй үрэнэр гэмтэдшье, урбагшадшье бэшэ, тэдэнэр —национальна эсэргүүсэлэй хүдэлөөндэ үнэн сэхээр хабаадагшад, арадай хэрэгэй түлөө тэмсэгшэд мүн.

Тэдэнэр 1947 — 1948 онуудта арестовалагдаһан, түрмэнүүдтэ ба Макронисосто байхадаа зобоогдоһоной эсэстэ мүнөө физическэ муудашаһан хүнүүд юм.

Сүүдэй эхилхэдэ тэдэнэр тиимэ байдалтай байгаа.

Сэрэгэй трибуналай приговор тон бурүү: бусад гэмнэгдэгшэдынь хэһэн гэмэйнгээ дүүрэн тодорхойлогдоһон болобошье, өөһэдынгөө үзэлһөө арсаха ба харюусалгые нүхэдтөө ашаха хүрэтэрөө доошоо унаһан дээрэһээ сүлөөлэгдэн табигдаа, тиихэдэ бидэнэй үрэнэр эрэлхэгүүд арсаагүй, тиин сүүдлүүлэгдэв.

Бидэ туһаламжа хүсэнэбди, аюул ойртоо, юуб гэхэдэ, приговорнууд тушаа гомодол хэгдэхэгүй байна. Һаяхан баталагдаһан «урбөөлэй хэмжээнүүд» хадаа 1950 оной августын 1-һээ хойшонхи судебнэ хэрэгүүдэй дахин харалгые зүбшөөрнэгүй, гэбэшье тэрэ үдэрһөө урда тээхи хэрэгүүдые, хэрбээ гэмтэ ябадалай бүри 1945—1946 онуудташье хэгдэһэн байгаа һаань, дахин харахые зүбшөөрнэ.

Үнэнхэ зэрхэнһөө гараһан энэ хандалгаяа танда адресовалжа, түс хэрэгтэ хамаарак, бидэнэй зоболонто үрэнэрые аршалыт гэжэ гуйнабди.

Манай орондо гражданска дайнай дүүрэһэн мүнөө үедэ бидэнине үхэл занаха ёһогүй.

Бидэндэ туһалыт. Ехэ шуһан адхарыха адхаразал.

Сүүдлүүлэгшэдэй эхэнүүд (гар табилганууд).

Я. А. Малигта ба Трюгве Лидэ Чжоу Энь-лай телеграмма эльгээбэ

ПЕКИН, августын 26. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын гадаадын хэрэгүүдэй Министр Чжоу Энь-лай Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Я. А. Малигта ба ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лидэ телеграмма эльгээбэ, тиихэдэә Тайван (Формозо) тушаа США-гай зэбсэгтэ агрессидэ эсэргүү хэмжээнүүдые абахыень Аюулгүйн Соведһөө эрибэ. Түс телеграмма соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Хитадай Арадай сүлөөлэгын армиин зүгһөө Тайваниие сүлөөлхэдэнь зэбсэгтэ хүсөөр һаад хэхэ гэһэн Холбоото Штадуудай шиидхэбэри тухайда президент Трумэн 1950 оной июниин 27-до соносхоһон байна. Американска 7-дохи флот хадаа Хитадай арадай республикын территори дээрэ сэхэ булимтаран ороод, Тайванай арал худар дабшаа, тэрэнэй хойноһоонь Холбоото Штадуудай агаарай хүсэнүүдэй сэрэгүүд Тайванда ерэһэн байха юм. Холбоото Штадуудай правительствые энэ ябуулгань Хитадай территоридо эсэргүү зэбсэгтэ агресси ба Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставые бүдүүлигээр эдэгһэн ябадал гээшэ.

Тайван болбол Хитадай таһаршагүй хуби мүн. Энэнь Японнин капитуляци хэһэнэй һүүлээрхи ушарбайдалаар гэршэлэгдэһэн түүхэтэ баримта болоно, тэрэшэлэн энэнь тухайда 1943 оной Канрска декларади соо, 1945 оной Потсдамска декларади дотор хэлэгдэнхэй. Эдэ хадаа уласхооронды уялгата хэлсээнүүд байна, эдэниие хүндэлхэ ба сахихабди гэжэ Холбоото Штадуудай правительство өөрынгөө уялгаһан байна.

Хитадта эсэргүүгээр Холбоото Штадуудай ябуулжа байгаа зэбсэгтэ агрессие хитад арадай миин орхихо арганьгүй, харин Тайваниие ба Хитадай харьяата ондоошье бүхы территоринуудые американска агрессорнүүдһээ сүлөөлхөөр эрид шиидэнхэй байна. Энэ гэмнэлгые Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын үмэнһөө Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Соведтэ хүргэнэб, уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахилгын интересүүдтэ, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай нэрэ хүндые дэмжэхэ зорилгоор, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Совет хадаа өөрынгөө зайлашагүй уялгые үндэһэ болгон, Холбоото Штадуудай правительствые гэмтэ ябуулгын түлөө — Хитадай территори дээрэ зэбсэгтэ булимтаран ороһонойнь түлөө — буруушааха ба Холбоото Штадуудай зэбсэгтэ бүхы хүсэнүүдые Тайваньһаа, Хитадай харьяата бусад территоринуудһаа сүм гаргуулха хэмжээнүүдые дары абахыень дурадханаб».

Японнин компартиин сагзуурын хүтэлбэриин мэдүүлгэ

ШАНХАЙ, августын 26. (ТАСС). Ренго Цусин агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ асуудал тушаа сагаан дэбтэр гэдэгые японскэ гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын тунхагаһантай дашарамдуулан, Японнин компартиин сагзуурын центральна хүтэлбэри ниимэ мэдүүлгэ тунхаглаа: «Түс дэбтэрынь — айдатай документ гээшэ. Иосида ба тэрэнэй бүлэг хадаа Японние дайнда, интервенцидэ ба һандаралнуудта элеэр абаашажа ябагшад, нацин урбагшад мүн гэжэ тэрэ документ харуулна. Гол союзна державануудай нэгэн ба бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүсэнүүдые толгойлжо байдаг СССР-тэ Иосидын бүлэг, үнэндөө, дай соносхоһон зэргэтэй байна. «Миниин тэмсэл» гэһэн Гитлерэй ном соохидол адли үгэнүүд түс документ соонь хэрэглэгдэнэ. Тодэнгой үедэ, тараагдадаг байһан тиимэл антисоветскэ ба антикоммунистическэ мэхэ гохо зэрэ документ дотор бии байна».

Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна конгресс Берлиндэ нээгдэв

БЕРЛИН, августын 26. (ТАСС). Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна конгресс августын 25-да нээгдэв.

Үдэрэй тэнгһээ хойшо Берлинэй ажалшад лозунгнуудые ба тугуудые барияд, Национальна конгрессэй делегадуудые амаршалхын тула колоннонууд болон Люстгартенэй талмай тээшэ ошобод. Демонстрациин урдахана нээгдэһэн митинг дээрэ Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна соведэй президиумэй түрүүлэгшэ д-р Корренс үгэ хэлээ.

Митингын һүүлээр хоёр час шахуу саг соо ехэ демонстраци болохо, Берлинэй хэдэн зуу мянган ажалшад хабаадаа. Демонстрантнууд болбол Иосиф Виссарионович Сталинай ехэ портредые, «Эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөнэй вождь, Сталин мандаха болтогой!» гэһэн лозунг колоннынгоо урда барьяд ябаба.

Демонстрациин һүүлээр конгресс нээгдэв. Конгрессто ерэһэн 3 мянган делегадуудай хахадынь — ажалшадай нюуса ба нюусашуху сүглаануудай дээрэ һунгагдан, Баруун Германиһаа ерэһэн байна.

Сайгоной хүдэлмэришэдэй забастовко

ПРАГА, августын 26. (ТАСС). Телепресс агентствын корреспондентын Сайгонһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамай демократическа республикын соносхоолһоор 5 жэлэй ойн гуйсэхэ байһые тэмдэглэн, французска колониальна зэмдэлэгдэ эсэргүүсэлгын тэмдэг болгон, Сайгоной хэдэн олон фабриканууд ба мастерскойнуудай хүдэлмэришэд забастовко соносхоо. Эдэнтэй Сайгоной һурагшад нэгэдээ. «Хо Ши Мин мандаха болтогой!», «Французска колонизаторнуудта үхэл!», «Американска империалистнууд тоннолог!», — гэһэн плакадууд город соо хаа хаанагүй няагдана.

Корейдэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, августын 26. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин августын 26-най үглөөгүүр иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд болбол американска ба лисынмановска марионеточнэ сэрэгүүдэй контрдоботолго хэхэ гэһэн һэдэлгэнүүдые бүхы фронтнууд дээрэ гэдэргэнь сохёод, дайсанай сэрэгүүдэ ба техникые ехэ хоролто гээлтэдэ оруулһан байна.

Урда эрьеын районда ябуулганууды хэжэ байһан Арадай армиин частьнууд американска ябган сэрэгэй частьнуудта, далайн ябган сэрэгэй отрядуудта сохилтонуудые хэбэ.

Арадай армиин сэрэгүүдэй доботолгые дэмжэжэ байгаа партизанска отрядууд Улсань (Урусан), Тоннэ (Торай), Пусаңай (Фузан) районуудта өөһэдынгөө ябуулганууды үргэлжэбэ.

Улсань (Урусан)—Тоннэ (Торай) —Пусаңай (Фузан) хоорондын түмэр харгын районда сэрэгэй материалнуудые абажа ябаһан дайсанай поездые партизанска отряуд августын 21-дэ харгыһаа халяан унагааба.

Арадай армиин авиаци болбол дайсанай сэрэгүүдэй бүлэглэлгэнүүдые, мүн тылдахи сэрэгэй объектнүүд ба коммуникацие бомбодобо.

ПХЕНЬЯН, августын 26. (ТАСС). Арадай армиин частьнууд хадаа контрдоботолгонуудта орохые һэдэһэн дайсадтай шангаа байлдаануудые хэжэ үргэлжэлээ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэбэ.

Ыйсон (Гидзпо), Гуньи (Гун'И), ба Тапудо (Тафудо) гэдэгүүдые сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд доботолгонуудаа үргэлжэлүүлжэ, олон һуурин пунктнуудые сүлөөлбэ.

Американска ба лисынмановска сэрэгүүд энэ зүгтэ доботолжо ябаһан Арадай армиин частьнуудые зогсооһо һэдэлгэ гаргажа, хэдэ ехэ хоролто контратакануудые хэжэ байна. Гэбэшье, Арадай армиин частьнууд тэдэ контратакануудынь дайсанда ехэ хоролто гээлтэтэйгээр сухариса сохиһон байна.

Августын 26-да американска бомбардировщигууд ба истребительнүүд Пхеньян, Вонсан (Гензан), Сувонь (Суйген), Нампхо (Тиннампо) дээгүүр хэдэн дахин ниидэжэ, тэдэниие жэгшүүритэ муухайгаар бомбодобо. Бомбодолгоһоо боложо амгалан һуухан хүнүүд алуулһан, шархатаһан байна.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлэй ёһоор, августын 26—27-ной үдэрнүүдтэ Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ дайсадтай шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлүүлбэ. Американска ба лисынмановска марионеточнэ сэрэгүүдэй контрдоботолгонуудта орохо гэһэн һэдэлгые сухариса сохин, Арадай армиин частьнууд хадаа интервентнүүдэй сэрэгүүдтэ, техникэдэ ехэ хоролто гээлтэ ушаруулаа.

Арадай армиин частьнууд доботолгоё үргэлжэлүүлэн, эдэ үдэрнүүдтэ олон һуурин пунктнуудые эзэлбэ.

Американска бомбардировщигууд ба истребительнүүд орон доторхи амгалан городууд дээгүүр ниидэжэ, зэрлиг муухайгаар бомбодобо. (ТАСС).

КОРЕЯ. Американска агрессорнүүд өөһэдынгөө ниидэлгын үеэ абахын түлөө Корейын амгалан арад бэшэ доботолно. Американска летчигууд байрын гэрнүүдые, һургуулинууд, больницануудые бомбодоно. Үбгэд, хүгшэд, үхибүүдые хүлөөгөөр буудана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: американецүүдай бандитска доботолгын эсэстэ һандаргадаһан байрын гэрнүүдэй хүрөө харуулагдана. ТАСС-эй фотохроника.

Пальмиро Тольятти бэеын элүүр тух...

РИМ, августын 26. (Т... «Унита» газетын мэдээ... ёһоор, Иврея городой госпи... (Турин провинци) Тольятти... ын элүүрые үзэжэ байгаа вр... дай консилиум болоһон б... Консилиумда Туриндахи ... сорнууд Дольати, Бнанкал... рентгенолог профессор Ве... гешэд хабаадаба. Рентге... нарин шалгалтын һүүлээр б... тень гаргагдажа, нюрганай 1... үеын дээрэ тэ гэмтээ гэжэ... рүүлэгдэб. Тиимэһээ, Тольят... аргалулха ба амарха с... удаан үргэлжэлхэ байна гэжэ... лэгдэнэ.

Филиппинын бэе... даанхай байдала... түлөө тэмсэлэд... амжалтанууд

НЬЮ-ЙОРК, августын ... (ТАСС). Ассошиэйтед ... агентствын корреспондентын ... нилаһаа дамжуулһанай ё... «Хукбонг» гэдэг ехэ отряд ... липпинын арадай-сүлөө... армиии) Манилаһаа барууг... 135 шахуу километрын ... байһан Рагай городые эзэл... «Манила Таймс» ба «Фили... геральд» газетэнүүд мэдээ... байна.

Японско залуушуулай эсэ... ороноо хамгаалхын фро... байгуулагдаба

ПЕКИН, августын 26. (ТА... «Минсю Ниппон» гэжэ япо... газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Я... нидо залуушуулай суглаан ба... жо, тэрээн дээрэ японско за... шуулай эсэгэ ороноо хамгаал... фронт байгуулагдаһан байна. ... тэцу концернын, Цугумин су... барилгын компаниин, Сио... портаурагын электрокомпани... дай предприятинуудтахи за... шуулай организацинуудай ба... бусад организацинуудай түлөө... шэд суглаанда хабаадаба.

Сугларгашад хадаа Японито... найрамдалай договор батал... хүдэлмэригүйшүүлэ ажал үг... Кореядэ хэрэгэжэ байгаа америк... ска агрессивнэ дайнда Японі... хабаадахагүйе, демократич... сүлөө һэргээн бодхоохые ба ... тада байһан патриодуудые ба... сүлөөлхые эрийһэн резолюци ба... лан абаа. Стокгольмско Ура... 500 мянган хүнэй гар табиу... гэжэ тоггоогоод, Японидохи ... мократическа организацинуу... хашагат, хэһээдэг ябадалда эс... гүүсэһэн протест нэгэн һанал... мэдүүлһэн байна.

Холбоото Штадууд Подсдамска хэлсээе шэнээр эдэбэ

ЛОНДОН, августын 2... (ТАСС). Рейтер агентствын мэд... сэһэнэй ёһоор, американска окк... пационно засагаархид нацистс... сэрэгэй 19 гэмтэдые, тэрэ тоо... «хэбэлэй империскэ хүтэлбэриі... эн» байһан Отто Дитрих, нац... стска тоно промышленн... Фридрих Флих, Крупповска бу... дай концерные эрхилэгшэ байһа... Генрих Леман гэгшэдые ба... «И. Г. Фарбениндустри» ... лакокрасочна трестын директо... байһан Фриц Тер Меер гэгш... мүнөө үдэр түрмэһөө сүлөөл... гаргаба.

Американска засагаархид дур... сагдаһан гэмтэдые сүлөөлхэ т... шаа өөрынгөө шиидхэбэри тү... бүри 11 үдэрэй урда тээ соносх... һон байгаа.

Индидэ үлэсхэлэн

ДЕЛИ. Баруун Бенгали пр... винцида үлэсхэлэн ехээр болож... байһан тухай «Кросроудс» газ... та бэшэбэ. Газетын мэдээсэһэ... ёһоор, Тамлукталын үлэсхэлэн эл... нэрнүүд үхибүүдэе худалдаха б... тай болоо. Сандешкхалида худе... ажахын хүдэлмэриншэд устра... гэжэ үнһай хорхойнуудаар ... хооллоно. Муршидабадта үлэсх... лэн тараашад бүлэг бүлэгээр ... город соогуур шэмхэ рис гуйв... байһан болонхой. Дарджилинг... ба Джалпайгурида эдеэ хоол... магазинуудые хамгаалхын ту... полицейскэ отрядууд правитель... стваар эльгээгдээ.

Кореядэ дайнай ябуулганууда... эхилһэнһээ хойшо рис ба буда... дай бараанай үнэ сэн иланга... ехээр үргаһан байха юм. Жэшээ... хэдэ, рисэй сэн 22-һоо 35—... рупий хүрэтэр, загаһан — 3-... 4 рупий хүрэтэр нэмэһэн байна. (ТАСС).

Харюусалгатай редактор... орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации — 7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов — 3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 эз.); объявлений 2-64 (2 эз.); Для междугородных переговоров — 16.

Н—02374. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.